

Warszawa, dnia 5 listopada 2008r.

Szanowny Pan Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Dotyczy: ustawy z dnia 8 października 2008 r. o zmianie ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów oraz ustawy – Prawo budowlane (druk senacki Nr 273).

Działając w imieniu Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, pozwalamy sobie w skrócie odnieść się do pisma skierowanego do Pana Marszałka przez przedstawicieli Izby Architektów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 10 października 2008 r., które to pismo dotyczyło ustawy z dnia 8 października 2008 r. o zmianie ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów oraz ustawy – Prawo budowlane (druk senacki Nr 273; dalej: „**Ustawa Nowelizująca**”), będącej przedmiotem prac Senatu.

Powyższe pismo zawiera szereg zarzutów względem prawidłowości postanowień Ustawy Nowelizującej jako środka służącego implementacji do polskiego systemu prawnego postanowień Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/36/WE z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz. Urz. UE L 255 z dnia 30 września 2005 r., ze zm.; dalej „**Dyrektywa**”), przy czym podstawowym zastrzeżeniem przedstawicieli samorządu zawodowego architektów względem Ustawy Nowelizującej jest kwestionowanie możliwości powierzenia przez powyższą Ustawę samorządom zawodowym inżynierów budownictwa oraz urbanistów kompetencji w zakresie uznawania na terytorium Polski uprawnień osób wykonujących zawody odpowiadające zawodowi inżyniera budownictwa oraz urbanisty w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Zastrzeżenie to jest jednak nietrafne, a to z następujących względów:

- (1) Pojęcie „architekt” w rozumieniu Dyrektywy ma inny zakres, niż to samo pojęcie na gruncie prawa polskiego. Zgodnie z pkt 27 preambuły Dyrektywy obejmuje ono osoby wykonujące czynności w zakresie „planowania przestrzennego, projektowania, organizacji i konstrukcji budynków,

konserwacji i wykorzystywania dziedzictwa architektonicznego oraz ochrony naturalnej równowagi”, a więc także osoby wykonujące na podstawie prawa polskiego zawody inżyniera budownictwa oraz urbanisty. Mówi o tym wprost pkt 28 preambuły Dyrektywy, który stwierdza, iż pojęcie „architekt” używane jest w Dyrektywie jedynie „w celu uproszczenia (...), aby wyznaczyć zakres stosowania przepisów dotyczących automatycznego uznawania kwalifikacji w dziedzinie architektury, **bez uszczerbku dla odrębności występujących w przepisach krajowych regulujących tą działalność**”. Przepis ten stanowi nadto, iż działalność w zakresie architektury „może być wykonywana także przez przedstawicieli innych zawodów, **w szczególności przez inżynierów, którzy uzyskali specjalistyczne wykształcenie w dziedzinie budownictwa lub sztuki budowania**”. Skoro więc przepisy prawa polskiego rozdzielają zakres czynności wchodzących w zakres pojęcia „architektury” („architekta”) w rozumieniu Dyrektywy pomiędzy przedstawicieli trzech zawodów regulowanych (architekta, inżyniera budownictwa, urbanisty), to prawidłowa implementacja odpowiednich regulacji Dyrektywy dotyczących „architektury” powinna dotyczyć wszystkich trzech zawodów – wymóg ten spełnia Ustawa Nowelizująca w jej obecnym kształcie;

- (2) Jak wspomniano wyżej, Dyrektywa nie ingeruje, co do zasady, w ustrój i organizację **poszczególnych zawodów regulowanych** zrzeszających osoby wykonujące czynności w zakresie „architektury” (w rozumieniu Dyrektywy), **pozostawiając tą materię prawu krajowemu**. Prawo polskie wyraźnie powierza natomiast wykonywanie powyższych czynności zarówno architektom, inżynierom budownictwa, jak i urbanistom, stąd przyznanie samorządowi zawodowemu architektów wyłącznych kompetencji w zakresie uznawania uprawnień zawodowych cudzoziemcom z powołaniem się na Dyrektywę, jak postulują to przedstawiciele samorządu zawodowego architektów, miałyby charakter arbitralnego zróżnicowania uprawnień samorządów zawodowych, sprzecznego z art. 17 ust. 1 Konstytucji RP;
- (3) Rozwiązaniem optymalnym z funkcjonalnego punktu widzenia jest powierzenie kompetencji do uznawania na terytorium Polski uprawnień zawodowych (oraz nadzoru nad wykonywaniem zawodów) w odniesieniu do osób, które nabyły uprawnienia zawodowe w innych państwach Unii Europejskiej, samorządom zawodowym zrzeszającym osoby wykonujące **analogiczne zawody w Polsce**. Rozwiązanie takie przewiduje właśnie Ustawa Nowelizująca – polski samorząd zawodowy architektów na obszarze swojej właściwości będzie posiadał uprawnienia w zakresie dotyczącym osób wykonujących zagranicą zawód odpowiadający zawodowi architekta, **polski samorząd zawodowy inżynierów budownictwa - w zakresie dotyczącym osób wykonujących zagranicą zawód odpowiadający zawodowi inżyniera budownictwa**, zaś samorząd zawodowy urbanistów - w zakresie dotyczącym osób wykonujących zagranicą zawód odpowiadający zawodowi urbanisty¹.

¹ Należy dodać, iż Ustawa Nowelizująca nie dopuszcza możliwości zaistnienia sytuacji, w której przedstawiciel zagranicznego zawodu regulowanego mógłby wykonywać w Polsce pełen zakres czynności, które wykonuje osoba posiadająca uprawnienia architekta w rozumieniu prawa polskiego, bez uznania jego uprawnień przez krajowy organ samorządu architektów. Każdy samorząd może bowiem uznawać uprawnienia i sprawować nadzór nad wykonywaniem zawodu jedynie w zakresie dopuszczalnym dla osób wykonujących dany zawód zgodnie z przepisami prawa polskiego. Przesądza o tym wprost treść odpowiednich zapisów art. 1 Ustawy Nowelizującej.

Należy ponadto dodać, iż argumentacja przedstawicieli samorządu zawodowego architektów, która wskazuje na możliwość zaistnienia rzekomych zagrożeń dla ładu publicznego w razie powierzenia samorządom zawodowym inżynierów budownictwa oraz urbanistów kompetencji w zakresie uznawania uprawnień i nadzoru nad wykonywaniem w Polsce zawodów w odniesieniu do osób wykonujących analogiczne zawody w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej zdaje się w istocie podważać samą ideę istnienia w Polsce zawodów inżyniera budownictwa oraz urbanisty, zrzeszających osoby wykonujące czynności w zakresie szeroko rozumianego budownictwa, a więc nie uwzględnia istniejącego w Polsce ustroju i organizacji powyższych zawodów i ich samorządów (w który Dyrektywa nie ingeruje), a tym samym pozostaje poza merytoryczną dyskusją dotyczącą implementacji Dyrektywy.

Mając na względzie powyższe okoliczności, podtrzymujemy pogląd o bezpodstawności zastrzeżeń przedstawicieli samorządu zawodowego architektów do Ustawy Nowelizującej, przedstawionych w adresowanym do Pana Marszałka piśmie z dnia 10 października 2008 r.

W imieniu Krajowej Rady Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa

dr inż. Janusz Rymsza
Sekretarz Krajowej Rady PIIB

prof.zw.dr hab.inż. Zbigniew Grabowski
Prezes Krajowej Rady PIIB

**Przedkładamy do wiadomości:
Szanownym Panom i Organizacjom
do których swoje bezpodstawne zastrzeżenia
skierowała Izba Architektów**

1. *Pan Donald Tusk, Premier Rządu Rzeczypospolitej Polskiej;*
2. *Pan Bronisław Komorowski, Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej;*
3. *Pan Minister Mikołaj Dowgielewicz, Urząd Komitetu Integracji Europejskiej;*
4. *Pan Charlie McCreevy, Commissioner in charge of the Internal market and Services;*
5. *Pan Cezary Grabarczyk, Minister Infrastruktury;*
6. *Pan Bogdan Zdrojewski, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego;*
7. *Pan Robert Dziwiński, Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego;*
8. *Pan Toal O'Muiré, Rada Architektów Europy ACE;*
9. *Przewodniczący Klubów poselskich i senatorskich Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej;*
10. *Pan Jerzy Grochulski, Prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Architektów Polskich SARP;*
11. *Polska Rada Architektów;*
12. *Dziekani Wydziałów Architektury polskich uczelni architektonicznych;*
13. *Prezesi samorządów zawodowych architektów w krajach Unii Europejskiej,*